

BROJ 3.

15. APRIL 2025.

njuzleter

NOVA AKROPOLA

Da li je Zemlja majka? Da li je živa?
Da li je moguće da je ono što ne smatramo živim,
samo živo na drugačiji način?

www.nova-akropola.rs

Ako smo, spolja gledano, hteli da osvojimo Mesec i uspeli u tome, šta bismo tek mogli postići ako se odlučimo da osvojimo samoga sebe? Tehnologija nas je odvela na Mesec. Sada je došao red na filozofiju da nas dovede do nas samih.

Horhe Anhel Livraga,
osnivač Nove Akropole

SADRŽAJ

- Šta nas podučava majka Zemlja 4
Daliborka Kiković
- Hopi Indijanci - proročanstvo o dva puta 8
Gordana Čumić
- Šta je novo u Novoj Akropoli? U Srbiji 12
- Šta je novo u Novoj Akropoli? U svetu 13
- Predstojeći događaji 14
- Kada su izumrli poslednji mamuti? 15
Tijana Repajić

IMPRESUM

IZDAVAČ:

NOVA AKROPOLA SRBIJA
kulturno udruženje
imejl: info@nova-akropola.rs
veb: www.nova-akropola.rs

ADRESA

NOVA AKROPOLA | Srbija
Brankova 24, 11000 Beograd
065 82 12 384

RADNO VREME:

PON– ČET 18 h–21 h

UREDNIŠTVO:

Glavni urednik: Daliborka Kiković
Urednici rubrika: Jasna Glišić,
Marko Čumić, Oliver Kiković
Lektura: Marija Brzić
Tehnički urednik: Vojislav
Bogdanović

UVODNA REČ

Već decenijama se svake godine u aprilu obeležava Dan planete Zemlje. Cilj postojanja ovog praznika je buđenje svesti o sve većim i dramatičnijim problemima koji pogađaju različite delove sveta, kao i Zemlju u celini. Tim povodom organizuju se edukativni programi i aktivnosti brojnih organizacija i ekoloških udruženja. Međutim, problemi opstaju ili postaju veći, jer našu planetu još uvek ne doživljavamo ni kao jedinstven živ ekosistem, ni kao Majku Zemlju kako su je doživljavali naši preci, već kao sredstvo za eksploataciju i nje i njenih bića što govori da smo veoma daleko od promene u svesti.

Ekonomija ima prioritet pred ekologijom iako, zanimljivo, ove dve reči imaju gotovo identično značenje.

Reč ekonomija dolazi od grčke reči oikos (οἶκος), dom, kuća i nomos (νόμος), zakon, pravilo. Izvorno značenje reči ekonomija odnosni se na zakone upravljanja domaćinstvom. Principe ekonomije su, koliko znamo, prvi objašnjavali Ksenofont, Sokratov učenik i Aristotel u svojoj *Politici* i *Nikomahovoj etici*. Kasnije je ovaj termin postao osnov moderne ekonomske nauke.

Reč ekologija takođe dolazi od grčke reči oikos (οἶκος), dom, kuća i logos (λόγος), nauka, princip. Termin je prvi put upotrebio nemački biolog Ernst Hekel (Ernst Haeckel) 1866. godine kako bi opisao nauku koja proučava odnose između organizama i njihovog okruženja.

Oba ova pojma su evoluirala kroz vreme i njihovo značenje se menjalo, pogotovo u ekonomiji, i to do tačke neprepoznatljivosti. Tako se danas ekonomija bazira na konstantnom podsticanju potrošnje, a državne finansije na javnom dugu. Živimo u konceptu sve većih „potreba“, onoga što moramo da posedujemo kako bismo bili srećni. Ovo samouslovljavanje dovodi do konstantnog stresa koji nam pokazuje da ne vladamo situacijama u kojima se nalazimo, a kamoli samim sobom.

U takvom stanju stvari, reč ekologija može da zvuči previše entuzijastično, kao nešto svojstveno mladima koji još nisu postali svesni stvarnosti života, dok ozbiljnim ljudima bavljenje ekologijom izgleda kao nepotreban luksuz pored svih drugih životnih izazova.

Koren problema je pojedinačni i kolektivni egoizam i slika sveta koje se nismo oslobodili od srednjeg veka: čovek u centru sveta, privilegovano božije biće koje treba da vlada prirodom koja je van njega. Ovo odvajanje čoveka od prirode povuklo je za sobom čitav niz nevolja koje su pogodile našu planetu i čoveka zajedno sa njom.

Da bi se stvari promenile potreban je suštinski zaokret u svesti svakog pojedinca. Možda umesto da hoćemo više, možemo da budemo više, misleći prvenstveno na etičke vrednosti koje će nas učiniti svesnijima, bogatijima iznutra i sposobnijima za život.

Moguće je da će se tada ova dva pojma povezati u jedan koji će biti izraz uravnoteženog načina života usklađenog sa zakonima prirode.

ŠTA NAS PODUČAVA MAJKA ZEMLJA

■ Daliborka Kiković

Ta čudesna plava planeta, predivna u svojoj raskoši boja, neumorni mega sistem u kome se istovremeno prepliće bezbroj oblika života, naša je Majka i naša kosmička kuća. Svakim svojim činom i primerom ona nas poučava svojim zakonima, onima koje smo prepoznali i onima kojih još uvek nismo svesni.

Međutim, naš način života navikao nas je na pomisao da se sve znanje nalazi u knjigama ili stiće u školi. Kako većina nas nije previše zainteresovana za istraživanje, veoma mali broj ljudi istražuje i piše knjige, dok većina samo nastoji da usvoji i reprodukuje ono što je u njima rečeno. Osim toga, kako je proces školovanja ograničen određenim sistemom vrednosti, istorijskim modnim trendom ili potrebom da se ljudi jednostavno „skroje“ prema onome što se smatra bitnim u određenom trenutku, može se desiti da pojedinac nikada ne razvije potencijal koji u sebi nosi. Pri tome prvenstveno mislimo na razvoj jasnog sistema vrednosti koji vodi ka širem shvatanju pojma odgovornosti. Ako postanemo zavisni od onoga što su drugi ljudi

rekli ili napisali, zaboravljamo da svako od nas ima dovoljno inteligencije i intuicije da sam dopre do ideja umesto da samo ponavlja tuđe.

Zbog toga smo postavili ovo pitanje na početku: Da li je Zemlja majka? Da li je živa? Jedna od definicija kaže da je život prisutnost bioloških procesa karakterističnih za fizičke sisteme koji rastu, razmnožavaju se, odgovaraju na stimuluse iz okoline i prilagođavaju se tokom vremena. Organizmi koji su živi imaju složene ćelijske strukture koje obavljaju različite funkcije potrebne za održavanje života. Primeri takvih živih bića su ljudi, životinje, biljke, bakterije i drugi organizmi.

Tako piše u knjigama, ali moramo biti svesni da je ovu definiciju stvorio sam čovek i da ona predstavlja pogled iz njegovog ugla. Zbog toga je kategoriju živog bića zaslužilo sve ono što vrši procese nalik ljudskim i zbog toga kažemo da je nešto živo ako se hrani, vari, raste, razmnožava, itd.

Da li je moguće da je ono što ne smatramo živim, samo živo na drugačiji način? Da li je moguće da postoje drugačiji načini učenja od onih na koje smo navikli?

Moguće je. Velika filozofkinja XIX veka, Helena Petrovna Blavacka, rekla je da kada bi nestale sve biblioteke, čovečanstvo bi moglo da obnovi sva svoja znanja jednostavno čitajući iz prirode. Posmatrajući iz ovog ugla, iako mislimo da smo mi ljudi otkrili mnogo toga, ipak smo otkrili samo ono što u prirodi već postoji. Kao da se radi o ogromnoj slagalici koju smo u svom neznanju jednom rasparčali i sada nastojimo da ponovo sklopimo čitavu sliku, proslavljajući svaki put kada nekome uspe da poveže neki segment.

Ako smo uspeli ovim primerom da se malo izmestimo iz naše postojeće perspektive, zamislimo još šta bi mogla da kaže Zemlja kada bi mogla da odgovori na naša pitanja:

Zemljo, da li si ti živa?

- Zar ne vidiš da si ti sam deo mog života?

A jesi li inteligentna?

- Tvoja misao je deo mene.

Ali ti ne dišeš.

- Moja pluća su okeani, vetar je moj dah.

Ali ti se ne razmnožavaš.

- Razmnožavanje ljudi i drugih bića je samo jedan od načina da se ostvari moj cilj...

Priroda ne zagađuje i ne iscrpljuje izvore, veoma efikasno koristi održive modele jer ono što je otpad za jedno biće, hrana je za neko drugo, tako da sve uvek ostaje čisto samo po sebi. Život ima ogromnu snagu i oporavlja se i nakon najvećih katastrofa.

Prilagodljivost vrsta je izuzetna. Polietilen tereftalat (PET), čuveni sastojak plastičnih flaša, čovek je otkrio 1941. godine, a 2015. godine je tim naučnika iz Kjota uspeo da izoluje bakteriju poznatu kao *Idonella sakaiensis* koja je „evoluirala“ razvivši dva specifična enzima koji su sposobni da potpuno razgrade taj plastični materijal.

Mnoga ponašanja životinjskih vrsta nisu „u genima“ nego se uče. Pokazalo se da zvukovi koje ispuštaju kitovi i orke nisu urođeni, već naučeni. Moguće je da je urođena sposobnost da se oni proizvedu, ali jezik svake grupe mora da se uči.

Konačno, za nas najvažnije pitanje: Šta je ljudsko biće i koja je njegova uloga u prirodi? Materijalističke ideje o surovoj konkurenciji između određenih vrsta i pojedinaca dovedene su pod znak pitanja kada se shvatilo da nadmoć koja se kod životinja uglavnom izražava u ishrani i razmnožavanju, ne može funkcionisati na isti način kod čoveka, a da on ne upadne u animalnost koja se, iako može biti prikladna za životinje,

kod čoveka pretvara u okrutnost, nasilje, uništavanje i nemilosrdnu eksploataciju.

Mora postojati nešto više od životinjske prirode u nama i možda je upravo to ono što definiše našu ulogu u tom ogromnom biću prirode. Istraživanja su pokazala da su saosećanje i drugi izrazi ljudskosti postojali kod arhaičnih ljudi. Taj daleki čovekov rođak brinuo se o bolesnim i nemoćnim pripadnicima svoje zajednice, nije ubijao radi ubijanja i poštovao je „dušu“ svih bića pokazujući elemente onoga što bismo danas nazvali duhovnim životom. Vremenom smo „napredovali“ u gubljenju ove sposobnosti, ali ona je i dalje deo naše prirode (i opstaje uprkos nama).

Očigledno je da osim životinjske strane prisutne u najinstinktivnijim i najsebičnijim postupcima, uspevamo da ostvarimo i istinska dela humanosti, etike i brige za opšte dobro. Šta je onda prirodnije za čoveka, da bude animalno ili humano biće?

Pre petnaestak godina je objavljena studija u kojoj se dokazalo da su osećaji za dobro i pravdu čoveku urođeni. Istraživanja su rađena sa veoma malom decom u uzrastu pre nego što dođe do transformacija izazvanih obrazovanjem i socijalizacijom. Pokazalo se da smo od ranog uzrasta sposobni da razlikujemo dobro od lošeg ponašanja i da dajemo prednost dobrom. Urođeno

nam je da razlikujemo pravedno od nepravednog, a kada u tom izvornom stanju primete nepravdu, većina male dece pridružuje se oštećenoj osobi nastojeći da kompenzuje nanetu joj štetu, umesto da kažnjava počinitelja.

Možda će nekome izgledati čudno da se uopšte i provode ovakva istraživanja jer duboko u sebi oseća usađen koncept dobra, istine i pravde. Ali, nije loše da se to i potvrdi i kaže na glas, kako bismo pružili podršku istinskom čovekovom biću u toj silnoj galami najnižih poriva. Prepoznavanjem ovih vrednosti, promeniće se i čovekov odnos prema planeti i svim njenim stanovnicima, nazivali ih mi trenutno živima ili neživima. Na kraju krajeva, zar i mi sami ne bismo mogli da postanemo „živi“ na drugačiji način, svesni na drugačiji način?

Sve to i još mnogo toga nas poučava Majka Zemlja, ona ista Priroda prisutna u unutrašnjem zakonu svakoga od nas.

KURS PRAKTIČNE FILOZOFIJE
FILOZOFIJA ZA ŽIVOT

UPOZNAJ SEBE

17 TEMA
PREDAVANJA

VEŽBE IZ
PSIHOLOGIJE

OGRAIČEN
BROJ MESTA

UTO. 13. MAJ U 18 Č • BRANKOVA 24, BEOGRAD

[LINK DO PRIJAVE](#)

HOPÍ INDIJANCI

PROROČANSTVO O DVA PUTA

■ Gordana Čumić

U vremenu dubokih konfrontacija, kako u spoljašnjem svetu, tako i u nama samima, činjenica da su svi ljudi braća više nalikuje na pesnički izraz negoli na stvarnost.

Međutim, postoji jedan brojčano mali narod, Hopi Indijanci, koji ovu kosmičku istinu živi. Hopi pripadaju grupi Pueblo naroda koji naseljavaju severoistok Arizone. Govore jezikom juto-asteške jezičke porodice. Pretpostavlja se da danas ima svega oko šest hiljada pripadnika ovog plemena. Nastanjeni su u okviru „Hopi indijanskog rezervata”. Nekada su živeli u malim naseobinama od kamenih kuća, smeštenih visoko na vrhu mesa (zaravan na vrhu brda). Žive skromno, poštujući prirodu i nastojeći da očuvaju svoju bogatu kulturnu baštinu i tradiciju koja je svakim danom sve više ugrožena izazovima moderne civilizacije.

Ime Hopi na njihovom jeziku znači miroljubivi. Žive u kompleksno organizovanom društvu koje počiva na religioznim klanovima od kojih svaki ima jasno definisanu ulogu u njihovoj zajednici, posebno u religioznim ceremonijama koje vrše.

Društvo Dva roga najvišeg je ranga. Simbol ovog klana je par rogova koji su simbol sačuvanih iskustava i znanja o prethodnim svetovima.

Najznačajniji simboli Hopija su: **krug** – simbol beskonačnog duha i **krst** – simbol četiri elementa prirode (vatre, vazduha, vode i zemlje), ali i četiri ljudske rase (žute, bele, crne i crvene), kao i četiri svete planine-područja (Juta, Kolorado, Arizona i Novi Meksiko) koje će po njihovom verovanju odigrati važnu ulogu u nastupanju novog sveta.

Pod patronatom njegovih sveštenika odvijaju se ceremonije ovog plemena. Smatra se da poznaju tajnu stvaranja sveta koja je strogo čuvana, do te mere da je svima ostalima zabranjen ulaz u njihovu kivu, podzemnu ceremonijalnu prostoriju.

SLIKA SVETA

Prema predanju Hopija, čitav stvaralački proces se odvija u devet svetova (ciklusa), a svaki svet se sastoji od devet krugova. Mi sada živimo u četvrtom svetu, deveti krug, znači u vremenu kada se približava rađanje novog, petog sveta. Prethodna tri sveta su nestala u kataklizmama: prvi u velikom zemljotresu, drugi nastupanjem ledenog doba, a treći u potopu. U Koloradu, na području Velikog kanjona postoji stena sa urezanim petroglifima, simbolima predstojećeg „Dana čišćenja“ kada će se okončati četvrti i započeti peti svet. Hopiji su poznati po ovom proročanstvu u kome nisu date vremenske odrednice, već devet predznaka da se bliži

Hopi Indijanka u tradicionalnoj nošnji

Kamena stena sa petroglifima u Koloradu

prelazak iz jednog u drugi svet. Većina predznaka se po verovanju Hopija već obistinila, a pošast koja će okončati Četvrti svet je rat koji opisuju kao „duhovni sukob sa materijalnim stvarima u kojem će materiju uništiti duhovna bića koja će na zemlji stvoriti jedan svet i jedan narod pod vlašću Tvorca“.

Vuvučim (Wuwuchim) – Svetkovina obnove i zahvalnosti

Vuvučim je jedna od najvažnijih svetkovina Hopi naroda, višednevni ceremonijal koji se održava uoči zimskog solsticija. Samim obredima prethodi čišćenje i priprema za održavanje pet pojedinačnih obreda koji se vrše tokom Vuvučima. **Paljenje nove vatre** odvija se u ranu zoru prvog dana Vuvučima i simbolizuje početak novog ceremonijalnog ciklusa, pročišćenje i obnovu duha i prirode. Zatim sledi **Ceremonija kontrolisanja zvezda** koja svedoči o izuzetnom znanju Hopija o astronomiji i njihovoj sposobnosti da kroz kretanje nebeskih tela predviđaju promene u prirodi i određuju vreme budućih obreda. Potom **Ceremonija pušenja lule** u kojoj se, uz molitve i dim svete lule, Hopiji obraćaju Tvorcu da im podari kišu koja je izvor života u surovim predelima u kojima žive. Preostale dve ceremonije, **Posipanje Puta života kukuruzom** i **Pevanje ritualnih pesama u slavu Sunca**, u suštini su obredi žrtve i zahvalnosti za život i blagostanje koje im je pružio Tvorac. Znak da je Vuvučim dobro obavljen je pojava duge sa obe strane sunčanog diska, jer se duga smatra glasnikom Tvorca.

PROROČANSTVO O DVA PUTA

Hopiji su nam preneli proročanstvo o dva puta koja su pred čovečanstvom:

Put Tame (Put destrukcije) – Ovo je put materijalizma, nepoštovanja prirode i loših etičkih odluka. Pratioci ovog puta trpe posledice svojih dela, što može uključivati ekološke katastrofe, ratove i opšti društveni kaos. Hopi narod veruje da će se čovečanstvo, ako nastavi ovim putem, suočiti sa krajem sveta kakvog poznajemo.

Put Svetlosti (Put duhovne obnove) – Ovo je put harmonije sa prirodom, etičkih odluka i duhovnog rasta. Pratioci ovog puta veruju u zajedništvo, poštovanje prema svim bićima i održivi način života. Hopiji veruju da će ovaj put svetlosti dovesti do novog zlatnog doba, u kome će čovečanstvo živeti u miru i harmoniji.

Deo petroglifa - prikaz dva puta

Put tame simbolički predstavlja nesvesnost i pohlepu, dok Put Svetlosti predstavlja svest, ljubav i saosećanje. Proročanstvo o dva puta služi kao upozorenje o posledicama naših odluka i dela, ali i kao vodič za ispravan put ka boljoj budućnosti. Hopiji veruju da je za čovečanstvo nastupio ključni momenat kada mora izabrati kojim putem će dalje ići i naglašavaju da je izbor na svakom od nas. Stoga, ovaj miroljubiv narod poziva sve ljude da se vrate duhovnim vrednostima, očuvanju prirode, poštovanju njenih zakona i harmoniji među svim bićima.

Religija Hopija

Religijski koncept Hopi Indijanaca duboko je ukorenjen u duhovnost i etičke vrednosti. Biti Hopi znači stremiti miru i poštovanju svega što postoji i živeti u skladu sa uputstvima Tvorca. Najviši zakon Hopija je poštovanje, sklad i ljubav, odnosno suštinski suživot svih bića, jer svi smo deca Majke Zemlje. Zato Hopiji svoje ceremonije vrše za dobrobit celog sveta. Hopiji veruju u mnogo bogova i duhovnih entiteta. Vrhovno božanstvo Hopija je Tava (*Tawa*) - Tvorac ili Veliki Duh koji je stvorio svet i prisutan je u svemu. Donosi svetlost, život i ravnotežu i povezan je sa ciklusima prirode. *Kokyangwuti* (*Kokyangwuti*) - Boginja stvoriteljka (poznata kao Majka pauk) pomogla je Tvorcu u stvaranju sveta, smatra se zaštitnikom i vodičem Hopi naroda koja ih je naučila da tkaju, obrađuju zemlju i žive u harmoniji sa prirodom. *Masau* - božanstvo vezano uz smrt i podzemni svet koje čuva i greje zemlju i ljudski rod. *Pahos* su Sveti duhovi biljaka koji donose blagostanje i plodnost. Kačine (*Kachinas*) su duhovna bića povezana sa prirodom, vremenom i različitim aspektima života. Donose sreću, blagoslov, kaznu, dobro vreme, glasnici su božanstava, veza između živih i umrlih, imaju značajnu ulogu u obrazovanju dece i učenju religioznih principa. Tokom zimskog solsticija kačine dolaze u gornji svet živih da bi najavili novi ciklus prirode, donose kišu i dobru žetvu. Nakon letnjeg solsticija kačine se povlače u svet mrtvih. Kačine kao duhovna bića simbolički se predstavljaju maskama koje se koriste tokom ceremonija i lutkama koje imaju edukativnu ulogu.

Hopiji razlikuju tri faze zore poznate kao Tri svetla.

Prvo svetlo (prva zora) – Ova faza predstavlja početak novog dana, trenutak kada se svetlost polako pojavljuje na horizontu. U Hopi tradiciji, ovo svetlo se smatra simbolom prosvetljenja i početka novog ciklusa. Takođe, predstavlja otvaranje duhovnog puta, simbolizujući svetlost koja dolazi i donosi jasnoću i istinu.

Drugo svetlo (druga zora) – Faza kada svetlost postaje snažnija i dan se potpuno rađa i simbolički predstavlja duhovni rast i napredak. Ovo svetlo je simbolički povezano sa plodnošću, rastom i obnavljanjem života, ukazuje na potrebe zajednice za ravnotežom i harmonijom, kao i na povezivanje sa svetom prirode.

Treće svetlo (treća zora) – Poslednja faza zore označava punu svetlost dana, kada sunce potpuno izlazi i osvetljava sve pred sobom. To je trenutak kada je jasnoća prisutna u svim aspektima života, a ljudi mogu u potpunosti razumeti svoj put i svoje mesto u svetu. Svetlo koje donosi stabilnost, završetak i ispunjenje.

Tri faze zore u Hopi tradiciji ne predstavljaju samo fizički prelaz iz noći u dan, već simbolizuju tri ključna stanja svesti ili faze duhovnog razvoja na putu evolucije čoveka.

Poruka Hopi učitelja - poglavice Belo pero:

Nije važno kojom se molitvom obraćate Bogu – svi smo braća i sestre u duhu!

Poznat je govor poglavice Belo Pero u kome je čovečanstvu poručio: „Nije važno koje molitve izgovarate iz svog srca, nije važno koje svete ceremonije i rituale izvodite da biste iskazali počast i ljubav prema Jednome. Nije važno kojim imenom oslovljavate Jednoga, jer postoji samo Jedan sa mnogo imena kojom svi ljudi, narodi i plemena odaju počast i poštovanje. Postoji samo Jedan koji živi duboko u svim našim srcima i dušama, postoji samo Jedan koji je Tvorac čitavog fizičkog i duhovnog sveta... Najbolje učenje koje vam mogu dati jeste da sledite ono što odjekuje u vašem srcu i s tim osećajem budite najbolja osoba koja možete biti”.

ŠTA JE NOVO U NOVOJ AKROPOLI?

U Srbiji

Povodom izdavanja knjige *Filozofija za život* volonteri Nove Akropole u Beogradu pozvali su sugrađane na razgovor o idejama koje je prof. Delija Steinberg Guzman iznela u ovom delu.

U petak 26. januara, volonteri Nove Akropole Novi Sad organizovali su predavanje i radionicu na večitno aktuelnu temu upoznavanja ljudske prirode. Kao inspiracija i nit koja je vodila ovaj događaj poslužilo je delo neoplatoničkog filozofa Apuleja, *Mit o Psihi*.

Krajem marta, volonteri Nove Akropole u Srbiji, u sali Omladinskog centra Opens u Novom Sadu organizovali su tribinu pod nazivom *Đordano Bruno: Da li nam je potrebna nova renesansa?*

Predavanje je bilo praćeno recitalom kao i radionicom, inspirisanom Brunovim delom *Svrgavanje pobeđonosne zveri*, na kojoj su posetioci razgovarali o mogućnosti preporoda ličnog i kolektivnog Sistema vrednosti.

ŠTA JE NOVO U NOVOJ AKROPOLI?

U svetu

U kolumbijskom gradu Medellinu, događaj Huitoti, jaguar i vatra okupio je volontere Nove Akropole zainteresovane za istraživanje bogatog kulturnog nasleđa Huitota, autohtonog naroda Amazona. Kroz priče i interaktivne aktivnosti, učesnici su učili o simbolu vatre kao nosiocu svetlosti i jaguaru kao vodiču ka znanju, istražujući njihovu ulogu u ritualima, usmenoj tradiciji i svakodnevnim praksama Huitota.

Grčki Akropolitanci volontirali su u skloništima za pse pomažući u svakodnevnim aktivnostima četvoronogih prijatelja.

Volonteri Nove Akropole u Austriji održali su predavanje koje je osvetlilo značaj filozofije Đordana Bruna u savremenom dobu. Zatim je usledila šetnja do opservatorije, stazom Đordana Bruna, pod motom: „Suočimo se s tamom, ne sa strahom, već sa svetlom”.

Volonteri Nove Akropole Tajpeja organizovali su filozofski dijalog pod naslovom *Kako pronaći naš istinski unutrašnji glas*. Podeljeni u više grupa, učesnici su istraživali unutrašnji dijalog koji čovek svakodnevno vodi sa samim sobom.

PREDSTOJEĆI DOGAĐAJI

PREDAVANJE I RADIONICA: ŠTA NAS POUČAVA MAJKA ZEMLJA?

NEDELJA 27. APRIL 2025. OD 11 Č.

SELO TRUDELJ (GORNJI MILANOVAC). ULAZ JE SLOBODAN

VIŠE INFORMACIJA NA: 065 82 12 384 | PREDAVANJA@NOVA-AKROPOLA.RS

PRIJAVE SU OBAVEZNE

BEOGRAD:

KURS PRAKTIČNE FILOZOFIJE – BEOGRAD

UTORAK 13. MAJ 2025. U 18 Č

BRANKOVA 24, BEOGRAD

065 82 12 384 | KURS@NOVA-AKROPOLA.RS | PRIJAVA JE OBAVEZNA, BROJ MESTA JE OGRANIČEN.

[LINK DO PRIJAVE](#)

PREDAVANJE: TEATAR MISTERIJA U STAROJ GRČKOJ

NEDELJA 29. JUN 2025. U 19 Č

BRANKOVA 24, BEOGRAD

ULAZ JE SLOBODAN

NOVI SAD:

MUDROST DRVEĆA - PREDAVANJE I EKO AKCIJA

NEDELJA 11. MAJ 2025. NOVI SAD - POPOVICA - IRIŠKI VENAC

POLAZAK U 10 Č KOD OKRETNICE NA POPOVICI

VIŠE INFORMACIJA NA: 068 80 22 390 | NOVISAD@NOVA-AKROPOLA.RS

PREDAVANJE: HRAMOVİ EGIPTA

PETAK 27. JUN 2025. U 19 Č

RADNIČKA 27, NOVI SAD

VIŠE INFORMACIJA NA: 068 80 22 390 | NOVISAD@NOVA-AKROPOLA.RS

ULAZ JE SLOBODAN

KADA SU IZUMRLI POSLEDNJI MAMUTI?

■ Tijana Repajić

Budući da mamute često povezujemo s dalekom prošlošću i ledenim dobima, mogu nas iznenaditi nedavna istraživanja koja ukazuju da su izumrli pre nepunih 4000 godina.

Poslednji, runasti mamuti, živeli su na ruskom ostrvu Vrangeli u Arktičkom okeanu, severno od Čukotke. Kada se pre oko 11000 godina završilo poslednje ledeno doba, nivo mora je počeo da raste, što je dovelo do potapanja Beringije, nekadašnjeg kopnenog mosta između Severne Amerike i Azije, istovremeno izolujući ovo ostrvo sa njegovim mamutima.

Na osnovu datiranja radioaktivnim ugljenikom, naučnici kažu da su nedugo zatim kontinentalni rođaci ovih mamuta u Sibiru i Severnoj Americi izumrli zbog postepene degradacije staništa. S druge strane, runasti mamuti živeli su još šest hiljada godina na ostrvu Vrangeli, svom poslednjem arktičkom utočištu.

Procesi koji su zadesili njihove srodnike na kontinentu neće zaobići ni ovu izolovanu grupu. Toplija i vlažnija klima uzrokovala je povlačenje stepskog staništa mamuta prema severu, ali same klimatske promene nisu dovele do njihovog

nestanka. Po svemu sudeći ni ljudi nisu uticali na to jer je njihov boravak na ostrvu zabeležen nakon nestanka mamuta. Studije rađene poslednjih godina usmerile su se na proučavanje njihove DNK. Ranija istraživanja su nagoveštavala da je glavni problem mogao biti srodničko parenje koje bi dovelo do višestrukih mutacija. Međutim, sada je potvrđeno da je ova izolovana populacija genetski bila stabilna i da je tokom vremena čak počela da eliminiše štetne mutacije. Mamuti su uspeali da opstanu još nekih 200 generacija, a onda su iznenada doživeli nagli pad i nestali.

Konačan uzrok toga nije nam poznat. Procesi koji su do toga doveli su mnogo složeniji nego što se ranije pretpostavljalo. Klimatske promene, oskudni izvori hrane i vode, suše, ekstremne oluje, bolesti, genetske mutacije i drugi faktori mogli su tome doprineti u određenoj meri, ali ono što je sigurno jeste da se svet ubrzano menjao i da možda to više nije bilo mesto za njih.

Izumiranje mamuta ostaje još jedna zagonetka majke Zemlje i pokazatelj da smo mali pred njenim tajanstvenim mehanizmima.

